

ISTINA O KESAMA

Pre nego se odlučimo za papirne, plastične kese, biorazgradive ili za neke druge bolje i zdravije opcije moramo da počnemo od početka i razmotrimo sledeće navode.

Potrošnja kesa raste:

U USA je 1960.g potrošeno 6.3 milijardi plastičnih kesa, a 1970 tri puta više. 1988. godine u USA je potrošeno 50 milijardi plastičnih kesa. Wall Street Journal procenjuje da se danas u USA godišnje se upotrebi 100 milijardi kesa. Australijanci troše 6.9 milijardi kesa godišnje. To je 326 plastičnih kesa po australijancu godišnje.

Između 500 biliona i 1 trilion plastičnih kesa se upotrebi širom sveta u toku godinu dana. Prosečna porodica potroši oko 1000 kesa godišnje. 53% plastičnih kesa se distribuira kroz supermarkete i samoposluge. 4 od 5 kesa u USA su od plastike. 2002 u EU potrošeno je 38 miliona tona plastičnih kesa.

OBIČNE PLASTIČNE KESE

Prvi put su proizvedene 1977. godine ali su tek 1983.g. doživele ekspanziju. Kесе kakve poznajemo nisu pravlјene od najlona kako se često misli, već od plastike.

Prave se od nafte i što se često ne zna od prirodnog gasa iz kojih se dobija plastika polietilen i to:

1. Polietilen niske gustine LDP reciklažnog broja 4
2. i polietilen visoke gustine HDP reciklažnog broja 2.

Mane:

Polietilen ne truli prirodno. U zavisnosti od deblјine i količine sunca raspada se od najmanje 400 godina do 1000 godina na otvorenom. U zemlјi i na deponijama gde nema kiseonika, niti sunca – milijardu godina.

Pošto su plastične kесе lagane i vodootporne, vetar ih lako raznosi, pa se mogu videti na ulicama, u parkovima po drveću, u zemlјi, u rekama i okeanima.

Polietilen stari od sunca (ako kesa nije u zemlјi ili duboko u vodi) i raspada se posle mnogo godina na sve manje i manje komade u prah. Tako Polietilen prodire u zemlјu i vodu - trujući je!

U okean Pacifik je bačeno 3 miliona tona plastičnih kesa. 46,000 komada kesa prekriva svaku kvadratnu milјu okeana. 2.5 miliona bačenih kesa stigne do okeana svakoga sata. Kесе su stigle čak do Antartika. U vodi se nalazi 6 jedinica plastike od ovih kesa prema jednoj jedinici planktona! 100 000 morskih sisara kao što su kitovi, delfini, foke umre godišnje od gutanja ovih kesa jer ih brkaju sa svojom hranom meduzama. 86% ugroženih morskih kornjača imalo ih je u stomaku. Umiru u najtežim mukama jer kесе izazivaju laganu smrt upetlјavanjem u želudac ili gušenje...

Takođe od njih se redovno dave i brojne ptice.

Prave se od nafte i što se često ne zna od prirodnog gasa. Osim ogromne potrošnje nafte za ove potrebe, smanjili bi se i ratovi oko nafte i zagađenje okeana naftom. Kесе od obojene plastike štetne su i opasne i zbog toga što u sebi sadrže toksične materije otrovne teške metale, tihe ubice ljudi. Poznato je da se spaljivanjem plastike oslobađaju otrovni gasovi, POPS, dioksini i teški metali izazivači raka. Opasan je i njihov otrovni pepeo. Kесе od plastike idealni su prenosnici bakterija.

Reciklaža plastičnih kesa?

Ove kесе bi se mogle reciklirati, ali: Studija u Australiji je pokazala da 60% tankih plastičnih kesa ljudi koriste da u njih bace otpatke. Organski otpad (hrana, papir i tečnosti) bačen sa ovim kesama ih toliko uprlja da bi čišćenje i pranje drastično poskupelo reciklažu. Zato većina reciklažnih centara odbija da reciklira plastične kесе.

Pošto je organski otpad (ostaci od hrane, lišće i granje) čine od 50% do 70% od ukupnog otpada domaćinstva, ove kесе blokiraju njegovo prirodno razlaganje (kompostiranje). Stanice za kompostiranje ne smeju

primati organski otpad ni sa najmanjim količinama plastičnih kesa. Zanimljivo mali deo ovih kesa se reciklira. Pa tako USEPA navodi da se 2000.godine u USA samo 1% plastičnih kesa recikliralo, 2003. g. 5.8% kesa, a 2007.g oko 7%. plastičnih kesa. Prema BBC samo 1 od 200 plastičnih kesa u UK je reciklirana. Australijanci od 6.9 milijardi kesa godišnje, 49,600,000 dakle skoro 500 miliona plastičnih kesa bace u prirodu... a ne nadeponije ili odnesu u reciklažne kontejnere. Prosečna porodica ponovo upotrebi samo 7% kesa za neku namenu. Kесе od deblje plastike se koriste dugotrajno.

PAPIRNE KESE

Prosečna porodica troši oko 400 papirnih kesa godišnje.

Potrebno je do 4 puta više energije da bi se proizvele nego energije za plastične kесе.

Zauzimaju mnogo više mesta od plastičnih kesa, što znači ogroman utrošak goriva za transport.

Ne mogu se praviti od recikliranog papira jer je potrebna jačina, pa se tako u USA 1999.godine poseklo 14 miliona stabala za ove kese.

Drveće ne stiže da raste tom brzinom, a to izaziva klimatske promene.

Za 70% više od plastičnih kesa truju vazduh da bi se proizvele.

Drvena pulpa od koje se prave, meša se sa visoko otrovnim hemikalijama koje se ispuštaju u reke i truju vodu, zemlju, biljke i životinje.

Za 50% više od plastičnih kesa truju vodu da bi se proizvele.

Nisu primerene za mokre proizvode...

Reciklaža papirnih kesa?

Proizvođači braon papirnih kesa ne koriste reciklirani papir jer im treba jačina.

Ako su plastificirane ne mogu se reciklirati.

Ako se bace na deponije, usled nedostatka kiseonika i vlage, tako sabijene ne trule.

Samo 10% do 20% ovih kesa se reciklira.

Pošto su deblje od plastičnih, izazivaju porast deponija za 80%, što je opasno.

Time raste i broj potrebnih kamiona za prevoz otpada, što vodi u potrošnju goriva...

ZAKLJUČAK

Dakle i plastične i papirne kese drastično truju i takođe troše resurse kojih nemamo dovoljno!

BIORAZGRADIVE PLASTIČNE KESE

U Evropi su definisana dva termina

1. Biorazgradiv
2. Kompostibilan

Direktivom o ambalaži i ambalažnom otpadu EN 13432

Postoje dve vrste plastika za biorazgradive kese:

Na skrobnoj bazi ili biobazi (hidrorazgradive)

Prave se od kukuruza, krompira ili pšenice. Ovako proizvedene ispunjavaju Evropske norme EN13432 za kompostiranje, razlaganje. Moraju se raspasti 90% za 180 dana ili manje pod propisanim uslovima.

Polimeri skroba koji se najčešće koriste su

(PCL) polikaprolakton

(PVA) polivinil alkohol

(PLA) polilaktička kiselina

Toplota, vlaga i provetrenost na gomili kojoj se kompostira su neophodni uslovi da bi se ova kesa raspala.

Sa aditivima (okso-razgradive ili foto-razgradive)

Prave se dodavanjem aditiva polietilenu obične plastike, koji reaguju na UV zračenje sunca, kiseonik i bakterije da započne raspadanje. Potrebno je 6 meseci do 2 godine, da se na deponijama u koje se upumpava vazduh i na kojima je toplota preko 60°C, raspadnu u čestice molekule koje tek tada mogu da obrade bakteije. Nije poznato vreme potrebno bakterijama da ovo prerade. Neki ovo smatraju zagađenjem a drugi smatraju čak mogućim đubrivom.

Prednosti

Mnogo jeftinije od skrobnih plastika

Ne takmiče cenom hrane jer se ne prave od biljaka

Ponašaju se kao obične plastične kese

Mane

Prave se od fosilnih goriva nafte sa posledicama
Presporo raspadanje, na nekim deponijama se uopšte nisu raspadale!
Mikroorganizmi nisu hteli da ih jedu!
NE ispunjavaju evropske ni Američke norme za kompostiranje!
Aditivi su često toksični!
Kese od ovoga trebale bi da nose reciklažni broj 7

ŠTA SMO OTKRILI

Firma koja distribuira oksorazgradive D2W kese u Srbiji, preko MAXI supermarketa na svom sajtu navodi na

linku <http://www.symphonyenvironmental.cn/en/?type=d2w%20%20Additive%20Ranges> da koristi aditive pod brojevima:

93224 ili 502538

93229

93265

93283

93261

93114

93264

Na [njihovom web sajtu navodi se](#) neka zakonska regulativa koja postoji, ali ne stoje navodi da njihova plastika ispunjava te standarde! Takođe se navodi veoma kontraverzna izjava da je EU standard zastareo pa nije primenjiv na njivu vrstu plastike!?

Preciznije od 1. januara 2010.godine, evropska lista aditiva u Direktivi 2002/72/EC koja se odnosi na plastične materijale koji su u kontaktu sa hranom, će biti važeća i isključiće sve aditive koji nisu u njoj....Aditiva koji su u na D2W sajtu ovde nema!

Supstance aditivi sa Proizvoljne

liste http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/foodcontact/docs/2008_2004_2010_provisional_list_additives_used_plastics.pdf će se moći i dalje koristiti ako to nacionalno zakonodavstvo dozvoljava, ali se ovi aditivi ne nalaze čak ni na toj listi!!!

Takođe bitno je znati da proizvođač na svom web sajtu napominje da se kesa razlaže za 5 do 6 godina, po temperaturom od 70C u komercijalnim centrima za razlaganje - dok na kesi stoji obmanjujući navod da se razlaže za 4 godine, ne navodeći temperaturu ni mesto na kome se razlaže, što građane dovodi u zabludu da će se kesa raspasti u prirodnoj sredini i za kraće vreme! Zakon o oglašavanju zabranjuje obmanjujuće navode.

Eko rešenje: Platnena ili pamučna torba za kupovinu - CEGER

Posle samo 11 upotreba ceger je negirao svoj uticaj na zagađenje da bude proizveden.

Ako ga zaboravljaš, nabavi ceger koji je samospakiv u sopstveni džep i istovremeno novčanik, ili torbica.

Manje od 5% ljudi u USA koristi cegere od platna ili pamuka. Molimo te da povećaš ovaj broj svojim primerom koji će slediti drugi.

Kupovinom cegera si rešio jedan veliki problem u svetu!

DODATAK

Australijska vlada je 2002 godine izračunala da će korišćenje cegera samo za godinu dana

Potrošiti samo 9% energije u odnosu na plastične kese

Proizvesti samo 10% gasova staklene bašte u odnosu na plastične kese

Tri godine kasnije mogli su da se pohvale

Broj kesa je spao sa 6 milijardi na 2.5 milijarde godišnje

Uštedeli si 1.4 miliona barela nafte

I ekvivalentno tome nisu ispustili ugljen dioksida u vazduh!

ZABRANA

Kina će, od nedelje, biti još jedna zemlja koja će van zakona staviti ultra tanke plastične kese, u naporu da smanji zagađenje i uštedi sirovine. Zabrana, koju je Državni savet objavio u januaru, zaustavlja produkciju kesa tanjih od 0,025 milimetara i njihovu upotrebu u prodavnicama. Takođe nalaže prodavcima da naplaćaju od kupaca deblje kese na koje se zabrana ne odnosi.

Upotrebu plastičkih kesa zabranjena je nekoliko afričkih zemalja, dok je u Australiji, Kols Bej u Tasmaniji, postao "prvi australijski grad oslobođen od plastične kese" aprila 2003. Desetine drugih su sledili primer. Prošlog januara, vlada je pozvala samoposluge u celoj zemlji da do kraja godine izbace plastične kese iz prometa.

Bangladeš je prva velika država koja je zabranila kesu 2002, dok je Butan, izolovana himalajska zemlja, to učinila 2007. godine, kao deo politike kovanja "Velike narodne sreće".

U Engleskoj, maja 2007, selo Modburi postalo je prvo naselje u Evropi potpuno oslobođeno od plastičnih kesa. London je zabranio ultra tanke kese od 2009. godine i oporezuje deblje.

U Francuskoj je parlament 2005. godine izglasao zabranu biloški nerastvorivih plastičnih kesa, koja treba da stupi na snagu do kraja 2010.

Italija će narediti opštu zabranu od kraja 2010. godine.

U Indiji, zapadna država Maharaštra zabranila je proizvodnju, prodaju i korišćenje plastičkih kesa avgusta 2005, posle tvrdnji da su kese zapušile odvođe tokom monsunskih kiša.

U Irskoj, porez na kese je izglasan 2002. godine i odmah je izazvao pad upotrebe od 90 odsto, koji se kasnije nešto oporavio.

U SAD, San Francisko je prvi i jedini američki grad koji je, prošlog meseca, zabranio plastičnu kesu u maloprodaji. Zabrana je ograničena na velike samoposluge. U januaru, gradonačelnik Njujorka, Majkl